N°. 184. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 3 Augustus.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Te Amsterdam heeft gisteren de plegtige inwijding van het Nederlandsche Israëlitische Oude Mannen- en Vrouwen- en Ziekenhuis aldaar, in tegenwoordigheid van de Wel-Ed. Achtb. Heeren Burgemeester en Wethouderen en andere Autoriteiten, plaats gehad.

— Eergisteren avond is Z. K. H. Prins *Karel* van Pruissen, vergezeld van Z. Exc. den baron *Nagel*, den heer kapitein ter zee *van den Bosch* en hoogstdeszelfs adjudant, van deszelfs bezoek op de forten en flotille op de Schelde te Vlissingen aangekomen. Aldaar door Z. Exc. den heer Vice-Admiraal *Gobius* opgewacht zijnde, heeft Z. K. H. de maritime etablissementen en 's rijks vaartuigen te dier plaats in oogenschouw genomen, alsmede het werktuig bezigtigd, om de gebreken aan de fondamenten der groote doksluizen te ontdekken, is met hetzelve tot op de bedding nedergedaald en heeft omtrent een half uur onder water vertoefd. De Prins heeft zich vervolgens naar Middelburg begeven, de stoomboot de *Atlas* aldaar bezigtigd en met Z. Exc. den luit-generaal *de Kock* eene wandeling door de stad gedaan, zijnde hoogstdezelve gisteren naar Vlissingen geretourneerd.

— Eergisteren zijn weder vier Belgische deserteuren, zijnde drie jagers en een kavallerist, uit het vijfde district van Zeeland te Vlissingen aangekomen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 1sten Augustus.

De Koning heeft ter gelegenheid der geboorte van zijn zoon aan de armen van de gemeente Laeken eene gift van 1800 franken gegeven.

— De *Moniteur* is heden begonnen met de onderscheiden ingezonden adressen van gelukwensching over de geboorte van den jongen Prins, openbaar te maken. Het eerste dat hij mededeelt is van de gedeputeerde staten van Limburg.

— Om de aanstaande doopplegtigheid wat meer luister bij te zetten, zal eene deputatie van elk korps van het leger te dien einde naar Brussel worden gezonden. Dienvolgens zullen daarbij tegenwoordig zijn de kommanderende generaal, een tiental hoofd-officieren en omtrent een honderdtal onder-officieren en manschappen van elk der zes divisien, waarin het leger verdeeld is.

— Onze bladen laten niet onopgemerkt, dat de heer *Lehon*, luidens het berigt van den parijschen *Temps*, de eenige vreemde gezant is geweest, die bij de feesten der Julij-dagen tegenwoordig geweest is.

— Door buitengewone gelegenheid heeft men hier den *Times* van maandag den 29sten ontvangen. Dezelve hield echter niets bijzonders, noch betreffende Portugal, noch aangaande de belgische aangelegenheden, dan alleen een uittreksel uit den *Court-Circular*, waarin gezegd wordt, dat de conferentie zaturdag op het bureau der buitenlandsche zaken, eene bijeenkomst had gehouden, waarbij de gevolmagtigden der vijf mogendheden, alsmede de heeren *Verstolk* en *Dedel* waren tegenwoordig geweest. De belgische gevolmagtigden hadden vooraf eene bijeenkomst met lord *Palmerston* gehad.

De *Courrier Belge* houdt, in zijn nommer van heden, zijn vorig schrijven omtrent de handelingen der conferentie niet alleen staande, maar verzekert nog bovendien, thans een Londenschen brief van den 29sten, Maandag avond, te hebben ontvangen, die van eene niet minder geloofwaardige zijde afkomstig was en waarin vermeld werd, dat de conferentie in hare zitting van Zaturdag, den verzochten authentieken vorm had gegeven aan het meergemelde traktaat 's week, namelijk, de regeling van de schuld en de tolregten betrof.

— De senaat moest heden vergaderen, doch is in geen genoegzaam getal opgekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 30sten Julij.

Bij dagorder van gisteren heeft de maarschalk *Lobau* aan de nationale garde eenen zeer vereerenden brief medegedeeld, welke hij van den koning na den afloop der wapenschouwing had ontvangen. Behalven de goede houding werden daarin ook de uitmuntende geest en de gehechtheid aan het bestuur, welke door de gewapende burgerij is aan den dag gelegd, ten hoogste geroemd.

Intusschen verzekeren nog immer de dagbladen, die tot de oppositie behooren, dat men zeer duidelijk de kreten, tegen het stelsel der forten gerigt, heeft kunnen hooren, en dat alleen de onvermoeide pogingen van het gouvernement, om de bevolking der hoofdstad voor het oogenblik te winnen, hebben verhinderd, dat dezelve meer openlijk en vrijmoedig haar gevoelen aan den dag heeft gelegd.

Volgens het *Journal de Paris*, telde de nationale garde niet minder dan 52,000 man onder de wapenen.

In den morgen van gisteren heeft de koning den eersten steen gelegd van het nieuw op te rigten entrepôt in de wijk des Marais. Het overige van den dag is geheel aan openbare vermakelijkheden gewijd geweest. De schouwburgen, die voor de menigte waren opengesteld, werden druk bezocht, en daverden meest allen van het gezang der *Marseillaise* en *Parisienne*.

— De politie heeft op nieuw eenige personen in hechtenis genomen, waaronder echter, zoo ver bekend is, geene van eenigen naam.

— Uit de departementen komen dagelijks een aantal protesten, door honderden onderteekend, tegen de verdedigingswerken der hoofdstad. Onder toezegging eener onmiddellijke ondersteuning, wordt de bevolking daarbij dringend uitgenoodigd, dezen maatregel des noods met geweld te keer te gaan.

— De koningin keert morgen naar Brussel terug.

— De fondsen waren heden (30 Julij) genoteerd: de 5 pCt. kont. en op tijd 104,45; de 3 pCt. kont. en op tijd 77,30; Nap. renten niet genoteerd; Sp. perpet. kont. en op tijd 71½; 3 pCt. kont. en op tijd 44; Cortes niet genoteerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den Augustus.

Heden wordt in onze vesting, met de gebruikelijke plegtigheden, de 15de verjaardag gevierd van Z. K. H. Prins *Willem, Alexander, Frederik, Constantijn, Nicolaas Michaël*, tweeden zoon van Z. K. H. den Prins *van Oranje*.

— H. K. K. H. de Prinses *van Oranje*, is gisteren van uit de residentie naar Soestdijk teruggekeerd.

— Bij koninklijk besluit van 16 jl., is tot adjunct consul-generaal der Nederlanden te Bergen-in-Noorwegen benoemd, de heer *Hans B. Fasmer*.

— Uit Arnhem schrijft men van 31 ll., dat men aldaar van goederhand vernomen had, dat de aardebaan van den zoolang gewenschten weg van Elten naar de Nederlandsche grenzen tot Babberich, op den 8sten dezer te Elten zal worden aanbesteed. De kosten zijn op de som van 3000 berlijnsche daalders geraamd.

— In een brief uit Coblentz van den 27sten Julij word gemeld, dat in de afgeloopene maand aldaar 215 Rhijnschepen zijn aangekomen, waaronder 48 groote, 122 middelbare en 45 kleine; terwijl van daar vertrokken zijn 271 zulke schepen, waaronder 45 groote, 132 middelbare en 94 kleine. Men voegt daarbij de aanmerking, dat, sedert de afschaffing van het stapelregt en andere belemmerende bepalingen, de regtstreeksche gemeenschap tusschen de aan den Rhijn gelegene steden, steeds grooter wordt, doch aan den anderen kant het aantal der in de vaart gebruikt wordende kleinere Rhijnschepen vermindert, terwijl dat der grootere in evenredigheid toeneemt. De voornaamste bestanddeelen der ladingen, die den stroom werden afgevoerd, bestonden in wijn, zout en tabaksbladen. Stroomopwaarts werden voornamelijk wijn, traan, koloniale waren en gefabriceerde tabak gevoerd. Het geheele gewigt van de ingevoerde waren was 181,363 centenaars, en dat der uitgevoerde 132,627 centenaars. Een goed deel daarvan was voor Nederland bestemd, of kwam van daar.

— Uit Berlijn wordt het volgende geschreven:

De vrees, dat zich, bij het heete en drooge weder van dezen zomer, de gevaarlijke en doodende miltbrand, namelijk onder het rundvee, meer dan gewoon vertoonen zou, heeft zich aan enkele plaatsen in onze nabuurschap verwezenlijkt; zoo zijn, b. v., in de eerste helft dezer maand, te Selbelang, in den West-Havellandschen kreits, van 150 stuks rundvee er 26 gevallen, en zelfs heeft een mensch, door den steek eener vlieg, in de nabijheid van het door miltbrand aangetaste vee, de Anthrax ziekte bekomen, waarvan hij niet dan door snelle geneeskundige hulp kon gered worden. De koninklijke regering te Postdam heeft daarom het aanvangen van het onder verschijdelijk van miltbrand gevallen vee op het strengste verboden, en de teekenen dezer ziekte, alsmede ook de voorbehoed- en geneesmiddelen derzelve bekend gemaakt.

— Den 21sten Julij heeft de fransch gereformeerde gemeente te Koningsbergen het honderdjarige feest van de stichting harer kerk met groote praalt gevierd.

— Uit Petersburg wordt van den 20 ll. gemeld, dat Z. K. H. de grootvorst *Michaël* den 17den van daar naar Moskou was afgereisd. — De luitenant-generaal *Murawiof I*, was door den Keizer tot Hoogstdeszelfs adjudant-generaal benoemd.

— Z. M. de Keizer van Rusland heeft weder gegeven om verscheidene regimenten dragonders op te rigten, welke (volgens de oude wijze zullen worden georganiseerd, zoo, namelijk, dat zij voor kavallerie en des noods voor infanterie kunnen gebruikt worden; de vleugel-eskadrons zullen worden bewapend met kozakkenlansen en tot de voorpostendienst bestemd zijn. De inspecteur der pruissische garde-kavallerie, de graaf *van Brandenberg* is uitgenoodigd zich van Berlijn naar Petersburg te begeven, ten einde kennis van de organisatie en van de exercitien dier troepen te nemen. Ook de kolonel *van Barner*, kommandant der pruissische dragonders, heeft daartoe eene uitnoodiging ontvangen en is naar Petersburg vertrokken.

— Volgens berigten uit de zuidelijke gewesten van Rusland, inzonderheid uit de Ukraine, Wit Rusland, Podolie, Bessarabie enz. zou men aldaar zulk eene gansch ongewone hitte en droogte gehad hebben, dat in dit jaar alle hoop op den oogst verdwenen zou zijn; het veldgewas zou er geheel verzengd zijn en het gouvernement, uit vrees voor hongersnood, reeds bedacht wezen, om allen uitvoer van granen uit Odessa tegen te gaan, en aldaar reeds veel koren zijn opgekocht, om er in het volgende jaar het land mede te kunnen bezaaijen.

— Te Weenen zijn den 23sten Julij de fondsen aldus genoteerd geweest Metall. 5 pCt. $95\frac{1}{16}$; dito 4 pCt. $86\frac{29}{32}$; *f*100 Loten 199, Partialen $135\frac{5}{8}$; Bankactien 1232 à $\frac{1}{2}$.

Wanneer wij op de duizende geschillen, die de menschen verdeelen, onze aandacht vestigen, zien wij dat het niet zoo zeer verschil in begrip van zaken, dan wel verschil in het begrip van woorden is, 't welk tusschen den eenen mensch en den anderen, tusschen zonen van hetzelfde huis, dikwerf eenen onverbreekbaren scheidsmuur optrekt. Wanneer wij van de vele oneenigheden, waaraan wij getuigen of waarin wij betrokken waren, den oorsprong onbevooroordeeld wilden opsporen, zouden wij daarin de bevestiging der hier geuitte stelling vinden; en menigeen heeft eenen geheelen leeftijd vol onrust alleen te wijten aan de verkeerde opvatting of uitlegging van één woord.

De Belgen vooral hebben omtrent de waarheid van deze stelling eene droevige ondervinding verkregen, daar bij hen onwederlegbaar de waarheid is aan den dag gebragt, dat in de regering van volken en rijken, praktische kennis de handelingen moet besturen, en dat het in werking brengen van hetgeen alléén bespiegelend goed en schoon is, tot de allerverderfelijkste resultaten leiden kan.

Vóór de Belgische omwenteling, verdiepten hunne dagbladen en volksvertegenwoordigers zich, in die alles beloovende utopiën, en voorspelden België, na de wegruiming der zoogenaamde grieven, een gelukkig bestaan, eene heerlijke toekomst. Op den voorgrond dier grieven stond de, volgens hunne denkbeelden *niet* bestaande, verantwoordelijkheid der ministers, en deze alleen kon de burgerlijke en staatkundige vrijheid van een ieder waarborgen. Toen was het een strijd om woorden, daar toch die verantwoordelijkheid wetkelijk moreel bestond. Die woorden zijn in Belgie aangenomen, en de facto en moreel is nu de verantwoordelijkheid der ministers verdwenen. Want, waar blijft in Belgie de burgerlijke en staatkundige vrijheid van elk burger, wanneer men de tergende ongeregeldheden overziet, waaraan drie van deszelfs groote steden in de maand Mei waren blootgesteld, en die onder de verantwoording der ministers hebben plaats gegrepen, zoo niet door hen gelast waren? Hebben wij hen ter verantwoording zien oproepen? En konden er gevallen komen, waarin zij meer dan in het onderhavige verantwoording schuldig waren? Niet alleen met deze grief, maar met allen is het denzelfden weg gegaan, en niettegenstaande deze voorbeelden, die wij dagelijks voor oogen hebben, begint men ook hier nog van dergelijke zaken luide te droomen. Woordenstrijd was het, die meermalen de groote staatkundige schokken hebben te weeg gebragt, en bij herhaling moge men zulks wel in het geheugen van elk een terugroepen.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 30sten Julij.

Een detachement van omstreeks 160 man van het 6de regiment Pruissische artillerie, is den 26 onze stad doorgetrokken. Deze afdeeling komt van Breslau en begeeft zich naar Maintz, om de 8ste brigade te versterken.

— Men verneemt van Eisenach, dat Z. D. H. de Groothertog, gedurende zijn jongst verblijf in die stad, de handelsovereenkomst betrekkelijk de tolregten, op den 10 en 11 Mei ll. te Berlijn gesloten, bekrachtigd heeft.

— Men schrijft uit Weenen, van den 20sten Julij: In het reisplan van hunne Majesteiten is wederom eene verandering gekomen: Hoogstdezelven zullen hunne familiegoederen in Oostenrijk niet bezoeken; maar den 25sten van hier over Budweis (waar zij zich [illegible]), Pilsen (waar zij zich twee), Surry (waar zij zich drie à [illegible] dagen zullen ophouden) afreizen, en zich den 10den of 11den Augustus te Praag bevinden. Het gevolg hunner Majesteiten bestaat uit twintig rijtuigen. In Praag zal de Saksische Koninklijke familie bij onzen Monarch een bezoek afleggen; weshalve de Koninklijk Saksische gezant aan ons hof, baron *von Uechtritz*, zich eerlang naar Praag zal begeven. Over de plaats, waar onze Keizer en de Koning van Pruissen bijeen zullen komen, schijnt men nog niets bepaald besloten te hebben; evenmin is het bekend, of men aan de geruchten van eene zamenkomst met den Keizer van Rusland eenig geloof hechten mag.

De Keizerlijk Russische gezant aan ons hof, de heer *von Tatitscheff*, is tot gebruik der wateren, naar Bohemen gereisd. De tegenwoordige Koninklijk Wurtembergsche gezant, baron *von Blomberg*, heeft zich naar Marienbad begeven, om aldaar de Koningin van Wurtemberg op te wachten; later zal hij eenigen tijd met verlof in Praag doorbrengen; de Koninklijke legatie-secretaris graaf *von Waldburg-Wurzach* vervult intusschen zijne plaats.

Latere berigten uit Weenen, van den 22sten Julij, houden in, dat HH. MM. de Keizer en Keizerin van Oostenrijk, in den morgen van den 20sten de stad Baden verlaten en zich naar Schönbrunn begeven hebben, om op dat Koninklijk lustslot, vóór Hoogstderzelver vertrek naar Praag, eenige dagen door te brengen. HH. MM. de Koning en Koningin van Hongarije en het geheele Keizerlijke gevolg waren den vorigen dag insgelijks naar genoemd kasteel vertrokken.

— Gedurende de afwezendheid van Vorst *Metternich*, is het bestuur der staats-kanselarij aan den gewezen internuntius bij de Porte, *von Ottenfels*, opgedragen.

— Den 21sten dezer is de heer *von Casser*, Beijersche gezant aan het Grieksche hof, uit Weenen naar Triëst vertrokken, alwaar hij zich op de Keizerlijk Oostenrijksche korvet, de *Carolina*, met zijne familie zal inschepen, om met dezelve naar Griekenland over te steken.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 30sten Julij.

Het rapport over de beraadslaging in comité der Iersche kerkbill heeft gisteren in het Hoogerhuis nog tot eene ernstige discussie aanleiding gegeven, ten gevolge van welke eenige amendementen, hoewel met goedkeuring der ministers aan het ontwerp zijn aangebragt. De deliberatie over de derde lezing is op heden avond bepaald, en zal waarschijnlijk ten gunste van het bestuur uitvallen, daar de leden der gewone oppositie zich, zoo het schijnt, met een vast stelsel hebben kunnen vereenigen. Terwijl een gedeelte derzelve met den hertog van *Cumberland*, en den graaf *van Winchelsea* aan het hoofd, het voornemen heeft aangekondigd om tot het einde toe, dezen maatregel, dien zij als strijdig met de belangen der gevestigde kerk en de grondwettige instellingen van den staat, beschouwen, te keer te gaan, heeft een ander gedeelte, onder de leiding van den hertog van *Wellington*, zich ten voordeele van het beginsel eener hervorming verklaard, en zich slechts tot de bestrijding eeniger afzonderlijke voorschriften bepaald.

In het Huis der Gemeenten werd gisteren over een voorstel van den heer *O'Connel* beraadslaagd, om den uitgever van het dagblad *the Times*, over wien hij zich wegens het onnaauwkeurig verslag, dat van eenige der parlementsverhandelingen werd gegeven, meende te moeten beklagen, voor de balie dezer vergadering te doen verschijnen. Het schijnt intusschen uit de debatten dat deze aanklagt niet zoo zeer in de onnaauwkeurigheid van het bedoeld verslag, dan wel in omstandigheid haren grond vond, dat genoemd dagblad, even als onderscheidene anderen, aan de menigvuldige redevoeringen van den Ierschen vertegenwoordiger geene voldoende plaats had ingeruimd, en daardoor zijne eigenliefde gekwetst. Deze overtuiging bij de meerderheid der aanwezige leden heeft immers ten gevolge gehad, dat het voorstel, selfs door sommige wier denkbeelden overigens met die van den heer *O'Connell* overeenstemmen, krachtig is bestreden, en ten slotte met 153 tegen 48 stemmen is verworpen. Daar overigens de toehoorders, en onder deze de dagbladschrijvers in het Engelsch parlement niet anders dan bij oogluiking worden toegelaten, en de zoogenaamde galerijen bij elke beraadslaging, wanneer slechts een der leden zulks verlangt, moeten worden ontruimd, heeft de heer *O'Connell* zich onmiddelijk over dezen ongunstigen uitslag [illegible] trachten te wreken, door de verwijdering van alle toehoorders gedurende het overige der beraadslagingen te vorderen. Aan dit zijn verlangen voldaan zijnde, heeft echter de heer *Robinson* tegen heden avond eene motie aangekondigd, [illegible] in het algemeen belang dit regt aan ieder der leden toekomende aan eenige bepalingen zoude onderwerpen. — De [illegible] der dagbladen in de hoofdstad hebben zich van [illegible] onderling verbonden om geene redevoering van den heer *O'Connell* [illegible] te nemen, zoolang de uitgever van *the Times* geene voldoening voor de hem aangedane beleediging zal hebben verkregen.

Het overige der zitting van gisteren is aan de discussie in comité over de bill tot afschaffing der slavernij in de West-Indische kolonien gewijd geweest.

— De onvermoeide en eerste bestrijder van den slavenhandel, de

heer *Wilberforce* is gisteren in den ouderdom van 74 jaren alhier overleden.

— De gezanten der vijf mogendheden en met deze de beide gevolmagtigden van het Nederlandsche gouvernement zijn laatstleden Zaturdag in conferentie vergaderd geweest. Men verzekert algemeen, dat de onderhandelingen over eene eindelijke schikking der Belgische aangelegenheden eene gunstige wending nemen.

— Uit Portugal zijn geene nadere berigten. Het gerucht immers dat Lissabon door het constitutioneel leger zoude zijn bezet, vindt tot nog toe weinig geloof.

— Onder voorzitterschap van den hertog van Sussex heeft men gisteren alhier in eene talrijke vereeniging besloten, den kapitein *Napier* een blijk van vereering aan te bieden, waartoe de fondsen bij inschrijving zullen worden bijeen verzameld.

— Ter beurze van heden waren genoteerd: de 3 pct. genons. 89¼, de B. W. S. 2½ pCt. 49⅞; 5 pCt. 94¼.

Letterkundig Berigt.

LEYDEN ONTZET *in 1574. Dichterlijk verhaal door* *A. VAN DER HOOP Jr.* Amsterdam, Brest van Kempen, 1833.

Wanneer men de voortbrengselen onzer Dichtkunst in de laatste jaren gadeslaat, dan bemerkt men daarin den invloed van een groot voorbeeld. Men kan zeggen dat Bilderdijk voor onze taal eene geheel eigenaardige Poëtische dictie heeft gevormd en te regt bewondert men het uitmuntend fraaije kleed, waarin hij zijne heerlijke gedachten-beelden getooid heeft. Sedert dien tijd heeft men wel eens gezien, dat aan het dichtlievend publiek, verrast door de nieuwheid en ingenomen met de schoonheid van dien tooi, een, soms vrij getrouw, namaaksel van dat kleed voor poëzij werd voorgehouden, zelfs al strekte het niet tot omkleedsel van dichterlijke gedachten. Op de voortreffelijke dichtproeven van den Heer van der Hoop is deze aanmerking over 't algemeen slechts in zeer geringe mate van toepassing, maar dat men dezelve hier leest bij de aankondiging van een werk diens dichters, is alleen, omdat wij dezelve op dit dichtstuk toepasselijk vonden en omdat wij ook aan zijn voorbeeld reeds een niet onbelangrijken invloed toeschrijven, zoodat het goede, het uitmuntende, dat hij reeds geleverd heeft, ligt jongere kunstgenooten zou kunnen doen denken, dat alles wat uit zijne pen vloeit, schoon en navolgenswaardig is. Daaronder kunnen wij echter het *Leyden Ontzet* in geenen deele rangschikken, hoezeer ook, zoowel door Typographische uitvoering als door eene dichterlijke Opdragt aan Z. M. den Koning, het Dichtstuk een aanzienlijk voorkomen heeft. Wij zullen het hier kortelijk gaan beschouwen. In het *Voorbericht* onderrigt ons de schrijver, dat zijn dichtstuk niet behoort tot de *descriptieve* poëzij, noch tot de Lennepiaansche Legende, maar tot hetgeen de *Engelschen Narrative poëtry* heeten; eene onderscheiding, welke niet zeer juist is, daar het descriptieve tot elke dichtsoort behoort en bepaaldelijk ook aan de Legenden van van Lennep zóóveel bekoorlijkheid geeft. Wij moeten dan het dichtstuk van den Heer van der Hoop beschouwen als *Dichterlijk verhaal*, waarvan de hoofdvereischten zijn, dat het belangstelling verwekt, dat aan de waarheid (door den Dichter voor 't minst aan de Poëtische waarheid) getrouw worde gebleven, en dat er eenheid in hetzelve heersche. Het beleg en ontzet van *Leyden* ten jare 1574 is op zich zelf beschouwd eene belangwekkende gebeurtenis, maar zij is van Hooft tot van der Palm, reeds zoo dikwijls en zoo treffend voorgesteld, dat die haar op nieuw belangrijk verhalen wil, die belangrijkheid in de wijze van voordragt moet zoeken, en niet op den indruk kan rekenen, welke den verhaler van een treffend voorval, voor 't eerst gehoord, zijne taak zoo gemakkelijk maakt. Ziet hier in 't kort het beloop van het Verhaal, zoo als de Heer van der Hoop het geeft. Het was avond; van der Werff zat in zijne ziekkamer met een brief voor zich van Valdez, die genade aanbood, zoo men zich overgaf. In de vaderlandslievende opwelling des gemoeds, welke de edele Burgervader op het lezen van dien brief ontwaarde, werd hij gestoord door de komst van van der Does, die, vernemende wat er gaande was, volkomen deelde in van der Werffs besluit om te volharden. Na het vertrek van van der Does peinsde de Burgemeester voort over stad en land, toen Magdalena Moons, minnares van Valdez, werd aangediend en verzocht om het Floekmoedig antwoord op den brief van Valdez in persoon aan dien Veld-Overste te mogen overbrengen. Zij vertrekt dan als afgezant naar *Leyderdorp* en komt bij den Spaanschen bevelhebber, die ('s nachts wel te verstaan) in zijne tent zit *in de schaduw van Spanjes vanen*. Deze, verrukt van haar te zien, wil haar omarmen, maar zij stoot de omhelzing des Spanjaards van zich af en overhandigt hem den brief van van der Werff. Woedend van spijt over de hardnekkige volharding der Leydenaren, dreigt Valdez nu den volgenden dag de stad te zullen laten bestormen; maar Magdalena weet hem zoo te vermurwen, dat hij aan hare voeten nederstort, en belooft met den storm nog drie dagen te zullen wachten, waarvan hij, op hare bede, eene schriftelijke verklaring geeft: en nu gaat Magdalena, met de vier schutters, die haar geleid hebben, onder een stortregen naar *Leyden* terug en — naar bed. Hiermede eindigt de eerste Zang, welke ten opschrift heeft *de Volharding*. De aanvang van den tweeden, getiteld: *de Onzekerheid*, verplaatst ons wederom in *Leyden*. Het is Zondag; de bangste [illegible] is doorgestaan en nu heeft het bekende geval plaats met van der Werff, die zijn ligchaam aanbiedt tot spijs. Terwijl hij bezig is, aan de [illegible] schenken, komt van der Does de tijding brengen, dat het water [illegible] de Geuzenvloot nadert en dat er eene duif met goede tijding is [illegible]. Van der Does verlangt, dat nu de schutterij een deel hebbe aan de redding en snelt naar de Koepoort. Aan het einde *der* straat (welke straat?) gekomen, hoort hij schieten en het geschreeuw, dat de *Spanjaarden* komen. Alles vlugt naar de Koepoort, waar Barendorp, van Noord en van der Laan

» de lucht in 't Zuiden gadeslaan.

Van der Does kan niet begrijpen, waarom men zoo een vreeslijk getier maakt

» als of het dreigend doodsgevaar
» ten hoogsten top gestegen waar,

maar hoort nu, dat *Zoeterwoude* in brand staat, dat een gedeelte muurwerk is ingestort, dat hierdoor de stad in rep en roer is gebragt, en dat men nu juichen mag met de burgerij, want zij

» — kwamen met de doodschrik vrij.

Het scheen ongeloofelijk, dat de vijanden op de vlugt waren, maar een burgerwees verzekert, dat hij hen heeft zien aftrekken. Van der Werff, die, intusschen ook [illegible]

» bekoeld is van den wanhoopsgloed,

geeft nu den raad, om eerst een spie te zenden, en daartoe biedt zich de weesknaap aan. Hij gaat naar *Lammen*, en na eenige oogenblikken van pijnlijke onzekerheid, vindt men het heugelijk berigt bevestigd, en nu, nu men zeker weet dat de vijand weg is,

» — op 't ontsloten eerespoor
» Gaat van der Laan de schutters voor
» En rukt de Koepoort uit."

Met deze regels eindigt de Tweede Zang. Het is geen gelukkige inval van den dichter geweest om, de verschrikkelijke onzekerheid willende schilderen, waarin Leijdens burgerij op het eind van het beleg zich bevond, daartoe, onder anderen, te gebruiken, het verhaal van een valsch alarm, waarin zoo als het hier wordt voorgesteld, iets is, dat doet lagchen: daar toch in eene parodie, zoo de zaak niet te ernstig was om er die op te vervaardigen, de boven aangehaalde regels onveranderd eene plaats zouden kunnen vinden. Het is te meer te verwonderen, dat de dichter hier zoo ongelukkig geslaagd is, daar wij juist in dit gedeelte een trek vinden, zoo treffend, dat wij daarvoor al het overige van dezen zang gaarne ten beste zouden geven. Wij bedoelen de volgende regels, waar van der Werff, de aanbieding van den weesjongen hebbende aangenomen, zich aldus in zijne overpeinzingen uitdrukt:

» O driewerf gelukzalig land,
[illegible]
» Waar zelf de hulpelooze wees,
» Slechts voor uw welzijn ademhaalt,
» En vroeg of laat zijn schuld betaalt,
» Al is het ook, wat God verhoed',
» Dat hij zijn kostlijk Hollandsch bloed,
» Bij 't plichtvervullen storten moet,
» En de eer van vendel, land of vloot
» Bezoldigt met zijn heldendood."

De derde zang *het Ontzet* is over 't geheel verreweg de beste. De vloot nadert en komt in de stad. Onbeschrijfelijk is de verrukking der burgerij, en na de eerste betoovering der vreugd en het genot van spijs en drank, gaat van der Werff, aan het hoofd der Regering en der Bevelhebbers, gevolgd door eene groote schare volks naar de grijze Pieterskerk, om God voor het genadig gunstbetoon te danken. Aan het eind *der* gracht (welke gracht?) ontmoet hem Magdalena Moons en overhandigt hem de schriftelijke belofte van Valdez, waaruit de Burgervader ziet, dat door haar, naast God de stad bevrijd is. Ook Magdalena volgt den stoet naar de kerk, alwaar de dienst, gelijk dit dichtstuk, besloten wordt, met een *Vreugde-psalm*, welke tot de beste gedeelten van het gedicht behoort. Wat nu de vraagt betreft, in hoe verre de dichter aan de waarheid of waarschijnlijkheid is getrouw gebleven, zoo komen in het dichtstuk bijzonderheden en uitdrukkingen voor, waarop in dat opzigt, gegronde aanmerkingen kunnen vallen. Vooreerst, wat deze Magdalena Moons te *Leijden*, daar de overlevering zegt, dat zij in den *Haag* was, en daarop de geheele anekdote gegrond is? Gesteld, deze Jonkvrouw en Valdez hier wat schilderachtiger worden voorgesteld, dan zij op de oude portretten voorkomen, hindert dit niet: maar, wanneer wij lezen van de *forsch gespierde hand* van den *grofgeschonkten* van der Does, met zijn *grove krijgsmansstem*, wiens *zware schreden het voorportaal doen weergalmen*; dan geeft dit ligt aanleiding om een geheel verkeerd denkbeeld te krijgen, van den in zoo vele opzigten voortreffelijken Heer van Noordwyk, behalve nog, dat het eenigzins vreemd is, om bij de algemeene ellende in de uitgevaste stad, terwijl de arme schutters al klappertandend van den honger hunne posten betrekken (zie bl. 4) zoo bijzonder van den stevigen en krachtigen tred van dezen *schutter-hopman* te hooren gewagen. Op bl. 20 zegt de dichter dat Magdalena en de schutters de Hoogewoerdsche poort uitgaan *ter regterhand van de kabbelen van den Rhijn*. Wanneer men de genoemde poort uitgaat naar *Leijderdorp* heeft men den *Rhijn* aan de linkerhand en gaat men aan den linkeroever der rivier. De bedreiging, door Valdez gedaan, dat hij bij het aanbreken van den dag zal laten stormen, strijdt tegen alle waarschijnlijkheid, en is zelfs bespottelijk in den mond van een krijgsman, die zeer wel wist, wat er nog moest gedaan worden, eer het tot een stormloopen kon komen. Wij vragen voorts den dichter, wie de *vrijsoldaten* te *Leijden* waren, en waar het *raveltjn* gelegen was, 't welk de Burgemeester aan van der Does beveelt te verdedigen (bl. 8.) Ook spreekt hij van *Dragonders* en *Katapulten*, terwijl de eersten toen nog niet bekend, en de laatsten reeds sedert jaar en dag in onbruik waren. Doch reeds genoeg voor het bestek van dit blad. Wij hebben deze bijzondere aanmerkingen, misschien door sommigen voor kleinigheden gehouden, gemeend te moeten voegen bij de algemeene aanmerking, waarmede wij begonnen zijn, omdat het veronachtzaamen dezer

voor eene ligte zaak wordt gehouden, en, wij herhalen het, omdat de Heer VAN DEN HOOP, die hier in de voorrede bepaaldelijk verklaart getracht te hebben aan het costuum der zijden getrouw te blijven, door zijn dichttalent reeds het voorbeeld van jongere kunstgenooten is geworden, die, verleid door het verlangen om al vroeg met verstelijke namen te prijken, ligt het *nonum prematur in annum* zouden vergeten, en, zoo als VAN DER PALM het sierlijk en naar waarheid uitdrukt, uit de vrees om voor middelmatig gehouden te worden, uit den afkeer van gewoon en dagelijksch te schijnen, door ongemeene taal en woordvorging in eene worsteling naar het verhevene, waarbij men eene wolk voor Juno omarmt, den overmoed te vertoonen eener nog jeugdige Letterkunde, die zoo gaarne de teugels der wijze ervarenis van zich werpt, en, gelijk Faëton, den zonnewagen wil mennen.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 1sten Augustus.*

NEDERLANDEN. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 ure.
Werkel. schuld $2\frac{1}{2}$	$49\frac{3}{4}$	50	$49\frac{13}{16}$
Dito dito 5	94	$94\frac{3}{8}$	$94\frac{1}{4}$
Uitgestelde dito ...	$1\frac{23}{64}$	$1\frac{3}{8}$	$1\frac{23}{64}$
Kansbill. dito	$23\frac{5}{8}$	$23\frac{3}{4}$	$23\frac{11}{16}$
Amort. Syndic. .. $4\frac{1}{2}$	$88\frac{5}{8}$	$88\frac{5}{8}$	
Dito dito .. $3\frac{1}{2}$	$71\frac{7}{8}$	72	
Schatkistbiljett. . 6	$101\frac{5}{8}$	$101\frac{3}{4}$	
Oorlogslasten. . . 5	$99\frac{3}{8}$		
Leening 1831. . . 6	$102\frac{1}{4}$		
Handel-Maats. . . $4\frac{1}{2}$	94		
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 3	$78\frac{1}{4}$	$78\frac{3}{8}$	
ENGELAND.			
Dito per 13 Mei. 3			
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	$69\frac{3}{16}$	$69\frac{3}{8}$	$69\frac{3}{8}$
Dito *f* 1000 . . . 3	$44\frac{3}{4}$		
Uitges. 3 pc. Sch. 5			
Cert. Bons Lond. 5	$15\frac{7}{8}$	16	
NAPELS.			
Certificat. *L & B* 5			
Dito *Falc. & C.* 5	86		
Leen. Lond. *R.* . 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* $\frac{1798}{1816}$. 5	101	$101\frac{1}{8}$	$101\frac{1}{8}$
Dito dito $18\frac{28}{29}$. 5	$101\frac{1}{4}$	$101\frac{3}{8}$	$101\frac{3}{8}$

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 ure.
Cert. dito $18\frac{31}{33}$. 5	$91\frac{7}{8}$		
Obl. te London. 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	$68\frac{1}{2}$	$68\frac{3}{4}$	$68\frac{3}{4}$
Certificat. dito. . 6	$68\frac{1}{4}$	$68\frac{5}{8}$	
POLEN.			
Aand. loot. fl. 300.	$106\frac{1}{4}$	$106\frac{1}{2}$	
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50. . .	91		
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100. .			
Dito dito » 250. 4			
Metalliek 5	$92\frac{3}{4}$	93	$92\frac{3}{4}$
Dito Lond. gen. 5			
Dito . . . . $2\frac{1}{2}$	51		
Oblig. *Goll & C.* 5	$95\frac{3}{4}$		
Dito 4	$83\frac{7}{8}$		
Cert. Stadsb. dit. $2\frac{1}{2}$			
Ween. Bankact. 3			
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild.* 5	$69\frac{1}{2}$		
GRIEKSCHE.			
Dito te London. 5			

Op de Antwerpsche beurs van gisteren (*1 Augustus*) waren de fondsen genoteerd: Belg. 95; Metall. 97; Poolsche loten $105\frac{1}{4}$; Brazilie $69\frac{3}{4}$; Sp. perpet 5 pCt. $69\frac{1}{8}$, $68\frac{7}{8}$; 69; 3 pCt. 45; Cortes $13\frac{3}{4}$; Nap. renten $86\frac{3}{4}$; Sicilie $91\frac{1}{4}$; Pauss. $91\frac{3}{4}$.

* * Heden overleed, tot groote droefheid van mij en mijne eenige
* Dochter, mijn geliefde Echtgenoot CLASINUS VAN DIGGELEN, in leven Notaris alhier, in den ouderdom van 57 en na eene gelukkige Echtverbindtenis van 27 jaren; dienende deze tot kennisgeving aan Familie en Vrienden, die mij van een bijzonder berigt en van rouwbeklag wel zullen willen verschoonen.

ZEVENBERGEN, den 31sten Julij 1833.

M. C. HETTERSCHIJ,
WED. C. VAN DIGGELEN.

* * Degenen, die iets te vorderen hebben van, of schuldig zijn
* aan den Heer JACQUES MARIE BONARDI, voormaals Koopman in Manufacturen te *Breda*, worden verzocht daarvan binnen den loop van *veertien* dagen, opgave of betaling te doen aan den Heer en Mr. J. MASTBOOM, Advokaat te *Breda*.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, zullen, op Maandag den 12den Augustus 1833, des middags ten twaalf ure, ten Stadhuize aldaar, aan de minstdoenden in het openbaar Aanbesteden:

1°. Het doen van onderscheidene VERNIEUWINGEN en HERSTELLINGEN aan eenige *Stads-Gebouwen*.

2°. Met overleg van het Gemeente-Bestuur van *Ginneken* en *Bavel*, het doen van VERNIEUWINGEN en HERSTELLINGEN aan den *Straatweg*, loopende door het Dorp van *Ginneken* tot den *Boskant* te *Ulvenhout*.

De Konditien van Aanbesteding liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren, ter lezing op Stads-Secretarij, alwaar ook eene teekening, behoorende bij eerstgemelde werk, voorhanden is, en nader onderrigt is te bekomen bij den fungerenden Stads-Architect A. J. F. CUYPERS.

BREDA, den 25sten Julij 1833.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd;
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUKES.

Publieke Verkooping

VAN UITMUNTENDE

ELLE-GOEDEREN.

Op MAANDAG *den* 5. *Augustus* 1833 *en volgende dagen*, tenhuize van den Geinterdiceerden *J. M.* BONARDI, op de Havermarkt te *Breda*, C, N°. 394, bestaande in:

ZIJDEN STOFFEN in vele Kleuren, beste *Sitsen en Katoenen*, fijne- en mindere *Linnens*, *Changeans*, *Mousselines-Imprimées*, *Merinos*, *Dimets* en *Flanellen*, [illegible] voorts eene aanzienlijke partij HUISMEUBELEN; alles Zaturdag den 3den te zien, van 's morgens *negen* tot des namiddags *drie* ure.

* * De Notarissen VAN DIGGELEN, te *Woudrichem* en
* VAN DER ELST, te *Werkendam*, residerende, zullen te *Babilonienbroek* (in het kanton *Heusden*,) op Woensdag den 7den Augustus 1833, des voormiddags om 10 ure, precies te beginnen, provisioneel, 8 dagen daarna, en dus op Woensdag den 14den Augustus 1833, op uur voorschreven, finaal Verkoopen:

Eene kapitale BOUWMANSWONING met ACHTERHUIS, HOUTSCHUUR, HOOIBERG, ERVEN, TUIN en BOOMGAARD, staande en gelegen te *Babilonienbroek*, met ongeveer 41 bunders extra goed BOUW- en WEILAND, gelegen onder *Babilonienbroek*, *Meeuwen*, *Hill* en *Eethen*. Nader bij gedrukte Billetten in 19 koopen omschreven; welke Goederen zijn nagelaten door den Heer *G. de Jong*, gewoond hebbende en overleden te *Babilonienbroek*.

Openbare Verkooping

TE GORINCHEM.

Men is voornemens, door den Notaris BOONZAYER, residerende te *Gorichem*, in het openbaar, in het Logement *den Hooiwagen*, aldaar, bewoond door den Heer A. VAN ALPHEN, te doen opveilen, op Maandag 5 Augustus 1833, des namiddags ten 3 ure, ter inzetting, en op Maandag 12 Augustus 1833, ten uren als voren, ter finale Verkooping:

Binnen Gorinchem.

1°. Eene BROODBAKKERIJ, bij de Groote Markt, dadelijk kunnende worden aanvaard. Kadaster. Sectie *D*, N°. 407.

2°. Een WINKELHUISJE, in de Tinnegietersteeg. K. Sect. *D*, N°. 410.

3°. Eene SCHUUR, in de Ariën Brand-Steeg. K. Sect. *D*, N°. 463bis.

4°. Een TUIN en TUINHUIS, aan 't Oude Wal. K. *D*, Nos. 114, 15 en 16.

In den Banne van Gorinchem.

5°. 1 bunder, 52 roeden, 23 ellen best WEILAND, in *de Stalkaarsen*. K. Sect. *A*, N°. 440—43.

6°. 1 bunder, 96 roeden, 47 ellen best WEILAND, als voren. K. Sect. *A*, Nos. 369 en 70.

Onder Hardingsveld.

7°. 1 bunder, 86 roeden, 51 ellen GRIENDLAND, met het 5jarig gewas. K. Sect. *A*, N°. 244, 342 en 43.

Nadere onderrigting te bekomen bij gemelden Notaris.

Zegt het Voort.

* * Mr. K. P. ROMME, Notaris te *Terheyden*, zal, op
* Maandag den 5den Augustus, provisioneel, en op den 12den daaraanvolgende definitief voor zijne Principalen publiek Verkoopen:

Eene hechte HUIZING met eene zeer goed beklante SMEDERIJ, staande in het Dorp *Terheyden*, alwaar de Verkooping in den namiddag van bovengemelde dagen zal gehouden worden.

* * H. B. BECKERS, openbaar Notaris, residerende te
* *Tilburg*, zal, voor deszelfs principalen, op Maandag den 12 Augustus 1833 en volgende dag, 's voormiddags om 9 ure te beginnen, te *Tilburg* aan de Markt, in het Logement *het Zwaard*, publiek Verkoopen:

Dertien Ledikanten met Behangsels, vijftien Bedden met Peuluwen en Kussens, Paardeharen Matrassen, Katoenen- en Wollen Dekens, veel Bed- en Tafel Linnen, Noteboomen Kabinet, Kasten, Uittrek- en ordinaire Tafels met en zonder Wasdoek, Consoles, glad Eikenhouten Hoek-Buffets, Penant-, Nacht- en Lade-Tafels, een glad Mangel en Pers, Stoelen, Spiegels met Vergulde- en bruine Lijsten, Schilderijen, Porcelein, waaronder Koffij- en Thee-Serviezen, Verlakt Goed, Zilveren Lepels en Vorken, een Billard met toebehooren, vijf Engelsche Lampen, een fraai Schenk-Buffet, Karaffen, Wijn- en Bierglazen, vier Kagchels, allerlei Koperen- en IJzeren Keukengereedschappen, Kuip- en Vaatwerk, Brandhout, eene kwantiteit Haver en Hooi; mitsgaders differente soorten van Wijnen op flesschen en al wat verder tot een welingerigte Logement en Herberg behoord en ten verkoop zal worden aangeboden.

RAMP BIJ REYEN.

Op aanstaande Zaturdag, zijnde den 3den Augustus 1833, zal Mejufv. *S. M. COHET* en de Heer *G. P. DE BERTE*, de eer hebben in de Groote Tent de *Waakzaamheid*, N°. 31.

TE GEVEN:

EEN TWEEDE MET INSTRUMENTAAL BEGELEID VOCAAL

CONCERT.

Daar bovengemelde TOONKUNSTENAARS, het talrijk Publiek op ll. Zaturdag den 27sten Julij hoogst hebben vergenoegd en algemeene toejuiching hebben ontvangen, zoo hopen zij, dat zij ook op het volgende Concert door een talrijk Gezelschap mogen bezocht worden.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.